

Wystawa

„Oni walczyli – my pamiętamy... W 70. rocznicę Zbrodni Katyńskiej”

(13.04 – 10.06.2010)

Organizatorzy:

1. Szkoła Podstawowa nr 73 im. Gen. W.Andersa we Wrocławiu
2. Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu
3. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej – Okręg Dolnośląski we Wrocławiu
4. Muzeum Armii Krajowej w Krakowie
5. Fundacja im. T.Kościuszki: Stare Militaria, Broń, Mundury i Odznaczenia - Kraków

Ekspozyty:

1. Książki, albumy i mapy
2. Fotografie z dziejów walk II Korpusu PSZ na Zachodzie
3. Pamiętki po żołnierzach PSZ na Zachodzie
4. Zdjęcia dokumentujące obchody wydarzeń historycznych w SP nr 73, SP nr 28 i Gimnazjum w Lubiążu
5. Militaria, broń, mundury i odznaczenia z lat II wojny światowej
6. Fotografie CAF-u nt. Zbrodni Katyńskiej
7. Ekslibrisy *Młodego Polaka* – Stefana Szmida

Trzy szkoły przedstawiły na wystawie plansze z fotografiami dokumentującymi pamięć o przeszłości naszego narodu i o jego dzielnych żołnierzach i dowódcach w latach II wojny światowej.

Na dwóch planszach prezentowały się: Publiczne Gimnazjum im. Armii Krajowej w Lubiążu i Szkoła Podstawowa nr 28 im. Gen. Leopolda Okulickiego we Wrocławiu.

Na pozostałych kilkunastu planszach i w 9 gablotach swoją edukację historyczną i patriotyczną pokazała SP nr 73 im. Gen. Władysława Andersa we Wrocławiu

Wystawa „*Oni walczyli – my pamiętamy... W 70. rocznicę Zbrodni Katyńskiej*” składała się z dwóch oddzielnych ekspozycji:

1. „*Oni walczyli – my pamiętamy...*” zorganizowanej przez SP nr 73 we Wrocławiu
2. „*Katyń – w 70. rocznicę zbrodni*” zorganizowanej przez DBP we Wrocławiu

Elżbieta Żołyńska – wicedyrektor SP nr 73 oprowadza po wystawie

Ad. 1.
Wystawa „*Oni walczyli – my pamiętamy...*” poświęcona pamięci żołnierzy i oficerów, Zbrodni Katyńskiej, a w szczególności dowódcy II Korpusu PSZ na Zachodzie - gen. Władysławowi Andersowi, była ekspozycją różnorodnych pamiątek, zdjęć, albumów, odznaczeń i militariów pochodzących z własnych zbiorów SP nr 73 we Wrocławiu. Ekspozyty te wypełniały 9 szklanych gablot. Na ścianach wisiały antyramy z fotografiami przedstawiającymi uroczyste obchody wydarzeń historycznych w ww. szkołach w Polsce i poza jej granicami.

Pośrodku sali wystawowej ustawiono kopiec przykryty wojskową maskującą siatką, a na nim ułożono tabliczki z nazwiskami kilkunastu (pomordowanych w Katyniu, Twerze i Miednoje) więźniów i taśmy filmów o Katyniu. Na kopiec opadała, podwieszona pod sufitem, biało-czerwona wstęga. Obok stał manekin w mundurze żołnierza PSZ na Zachodzie.

Na dwóch głównych filarach sali wystawowej zamocowane zostały dwie natyramy, które wprowadzały w tematykę wystaw.

Pierwsza zawierała informacje i ilustracje nt. paktu Ribbentrop-Mołotow oraz agresji niemieckiej (1.09.1939 r.) i agresji sowieckiej (17.09.1939 r.).

Druga antyrama symbolizowała podróż na śmierć do Katynia.

Ad. 2.

Wystawa „*Katyn* – w 70. rocznicę zbrodni” zaaranżowana w małej sali wystawowej, poświęcona została wyłącznie sprawie katyńskiej. Składała się z sześciu szklanych gablot i czterech natyram. Gabloty poziome wypełnione zostały książkami, mapkami, ilustracjami oraz fotografiami (z serwisu CAF-u) dokumentującymi zbrodnię katyńską.

W gablotach szafkowych wyłożone zostały militaria, broń, odznaczenia itp. akcesoria wojskowe wypożyczone z Muzeum Armii Krajowej w Krakowie i od Fundacji im. T.Kościuszki z Krakowa.

W antyramach natomiast, w ujęciu chronologicznym - w postaci ekslibrisów, przedstawione zostały tysiącletnie dzieje Polski wg plastycznej wizji wrocławskiego artysty Stefana Szmidta.

Katarzyna Osiedleniec-Moszczyńska – dyrektor Szkoły Podstawowej nr 73 we Wrocławiu

Otwarcie wystawy - zaproszeni goście

Kwiecień obchodzony jest w Polsce jako miesiąc pamięci narodowej.

Kwiecień 2010 r. był wyjątkowy, ponieważ 70 lat temu zamordowani zostali w Katyniu w liczbie ponad 21.000, oficerowie Wojska Polskiego, duchowni, obszarnicy, kapitaliści, przedstawiciele polskiej administracji, kadra kierownicza policji, żandarmerii i Straży Granicznej, członkowie partii politycznych (m.in. PPS i SN) i inne wybitne osobistości przedwojennej Polski, bez procesów i wyroków z pogwałceniem praw i konwencji cywilizowanego świata.

Dramat rozegrał się w kilka miesięcy po agresji sowieckiej na ziemie polskie, wiosną 1940 r.

Polscy żołnierze i oficerowie (w liczbie ponad 250.000) dostali się do niewoli radzieckiej, gdy Armia Czerwona, bez wypowiedzenia wojny, przekroczyła granice Rzeczypospolitej 17 września 1939 r. Szeregowi żołnierze zostali wkrótce zwolnieni lub wcieleni do Armii Czerwonej. Oficerowie byli internowani do kwietnia 1940 r.

5 marca 1940 najwyższe władze ZSRR i NKWD (z J.Stalinem i Ł.Berią na czele) wydały decyzję o likwidacji obozów, w których przetrzymywano polskich więźniów – wojskowych i cywilnych. To oznaczało wyrok śmierci dla wszystkich osadzonych w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku. Mordu dokonało NKWD. Ciała zamordowanych pochowano w zbiorowych mogiłach w Katyniu, Charkowie, Twerze, Piatichatkach, Miednoje i w wielu nieodkrytych dotychczas miejscach.

Z niewiadomych przyczyn, uratowało się kilka tysięcy osób.

Lista pomordowanych Polaków jest ciągle niepełna, a sprawa katyńska nadal nie wyjaśniona do końca.

Część wojska polskiego po przegranej wojnie z Niemcami i Sowietami, przedostała się na Zachód, by pod komendą Naczelnego Wodza PSZ - gen. W.Sikorskiego walczyć heroicznie na wszystkich frontach II wojny światowej z hitlerowskimi Niemcami. Inni, weszli w tajne struktury organizacyjne Polskiego Państwa Podziemnego i jego militarnego zaplecza – Armii Krajowej.

Scenariusz i organizacja wystawy:

Elżbieta Żołyńska (SP nr 73 we Wrocławiu)

Zofia Góral (DBP we Wrocławiu)